

Brochure voor partijen

Waterschapsverkiezing 2023

waterschap
**Hollandse
Delta**

versie oktober 2022

VERANTWOORDING

WATERSCHAP

waterschap Hollandse Delta
Handelsweg 100
2988 DC Ridderkerk

Postbus 4103
2980 GC Ridderkerk
t 088 974 33 00
f 088 974 30 01
i www.wshd.nl

AFDELING

Strategie en Bestuur

AUTEUR/COÖRDINATIE

C. Haag
R.T.B. Heemskerk
waterschapsverkiezingen@wshd.nl

VERSIE

oktober 2022

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Registreren nieuwe politieke groeperingen	5
2.1	Overzicht van de te overleggen stukken bij registratie	5
2.2	Bestaande groeperingen	5
2.3	Toevoeging aan de aanduiding	5
2.4	Tijdstip registratie	5
2.5	Waarborgsom registratie	6
2.6	Bevoegde bestuurders	6
2.7	Besluitvorming	6
2.8	Blanco lijst	6
2.9	Wijzigen registratie	6
3	Kandidaatstelling	7
3.1	Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV)	7
3.2	(Voorcontrole) kandidaatstelling	7
3.3	Verklaring van instemming	7
3.4	Verklaring van ondersteuning	7
3.5	Overzicht van de te overleggen stukken bij de kandidaatstelling	8
3.6	Waarborgsom kandidaatstelling	8
3.7	Zittingen centraal stembureau	8
3.8	Nummering kandidatenlijsten	9
4	Uitslag	10
4.1	Zetelverdeling	10
5	Communicatie	11
5.1	Verkiezingsborden	11
5.2	Stemhulp Mijn Stem (zie bijlage 1)	11
5.3	Partij-informatie via WSHD	11
5.4	Opkomstbevorderende campagne	12
6	Kalender	13
7	Vragen en contactgegevens	14

1 INLEIDING

In deze brochure is informatie opgenomen voor de politieke partijen die mee willen doen aan de waterschapsverkiezingen voor de categorie 'Inwoners' waterschap Hollandse Delta op woensdag 15 maart 2023.

U vindt in deze brochure informatie over de procedure met betrekking tot het registreren van nieuwe politieke partijen, de kandidaatstelling en de uitslag van de stemming. Ook is er een kalender opgenomen met, in de aanloop naar de verkiezing, belangrijke data.

2 REGISTREREN NIEUWE POLITIEKE GROEPERINGS

Nieuwe politieke groeperingen die onder een bepaalde naam (in de Kieswet heet dit: aanduiding) aan de verkiezingen op 15 maart 2023 willen deelnemen moeten zich laten registreren bij het centraal stembureau van waterschap Hollandse Delta te Ridderkerk.

Deze registratieplicht geldt **niet** voor partijen, die reeds geregistreerd zijn in het register voor de Tweede Kamerverkiezing en voor groeperingen, die in 2019 een kandidatenlijst hebben ingeleverd.

Bij de registratie van een nieuwe groepering wordt de aanduiding geregistreerd in een speciaal daartoe door het centraal stembureau bijgehouden register. Dit is de aanduiding waarmee u op de kandidatenlijst kunt worden vermeld. Dit kan zijn:

- de volledige naam van de groepering;
- de afkorting van de naam van de groepering;
- combinatie van beide.

2.1 Overzicht van de te overleggen stukken bij registratie

Partijen die een vereniging zijn met volledige rechtsbevoegdheid (de statuten van de vereniging zijn vastgelegd in een notariële akte) of een stichting zijn, kunnen een naam ('aanduiding') bij het centraal stembureau voor de verkiezing van het algemeen bestuur laten registreren. (Registratie is overigens niet verplicht. Zie hiervoor onder het kopje 'blanco lijst')

Als bewijs hiervan moet bij het verzoek om registratie worden overlegd:

- het registratieverzoek (model G 1-1);
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/15/model-g-1-1-verzoek-tot-registratie-van-een-aanduiding>
- een afschrift van de statuten (vastgelegd in een notariële akte);
- een bewijs van inschrijving in het handelsregister van de Kamer van Koophandel;
- een bewijs van betaling van de waarborgsom van € 225,00 (zie voor meer informatie onder het kopje 'waarborgsom');
- een verklaring van de politieke partij waarin haar gemachtigde en plaatsvervangende gemachtigde is aangewezen, bevoegd tot het inleveren van een kandidatenlijst.

Een registratieverzoek wordt door het centraal stembureau beoordeeld op de criteria genoemd in artikel G 2a van de Kieswet. https://wetten.overheid.nl/BWBR0004627/2022-03-24#AfdelingII_HoofdstukG_ArtikelG2a

2.2 Bestaande groeperingen

Landelijke politieke groeperingen die al geregistreerd zijn voor de verkiezingen van de Tweede Kamer hoeven zich niet opnieuw te registreren. De Kiesraad houdt het register voor aanduidingen voor de Tweede Kamer bij.

Groeperingen, die reeds bij de vorige waterschapsverkiezing waren geregistreerd en die een geldige kandidatenlijst hebben ingeleverd, hoeven zich ook niet opnieuw te registreren.

2.3 Toevoeging aan de aanduiding

Het is niet toegestaan lokale informatie aan bestaande geregistreerde landelijke partijen toe te voegen (bijv. CDA Hollandse Delta). Eventuele toevoegingen aan landelijke aanduidingen worden als nieuwe aanduidingen gezien.

2.4 Tijdstip registratie

Om deel te kunnen nemen aan de verkiezingen op 15 maart 2023 moeten nieuwe groeperingen zich uiterlijk **19 december 2022** laten registreren. Verzoeken, die na deze datum ontvangen worden, blijven voor de komende verkiezingen buiten beschouwing.

2.5 Waarborgsom registratie

Voor registratie van de aanduiding van een politieke groepering moet een waarborgsom worden betaald van € 225,00. Dit bedrag moet tijdig worden overgemaakt op rekeningnummer **NL 72 NWAB 06 36 75 35 73** onder vermelding van:

- waarborg waterschapsverkiezing 2023
- naam van de politieke partij

Als het bedrag op de rekening staat, wordt een bewijs van betaling afgegeven. Dit is één van de stukken die overlegd dient te worden voor de registratie. Deze waarborgsom wordt weer teruggestort wanneer de groepering een geldige kandidatenlijst heeft ingediend (zie voorwaarden bij kandidaatstelling).

2.6 Bevoegde bestuurders

Het registratieverzoek moet worden ingediend door de hiertoe bevoegde bestuurders. Wie dat zijn, blijkt uit de statuten en het uittreksel uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

2.7 Besluitvorming

Het centraal stembureau neemt zo spoedig mogelijk een beslissing over het verzoek tot registratie. De gemachtigde ontvangt hiervan schriftelijk bericht. Daarnaast publiceert het centraal stembureau haar beslissing. Iedere belanghebbende kan binnen zes dagen na publicatie beroep instellen bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

2.8 Blanco lijst

Registratie van een aanduiding is niet verplicht. Een politieke partij kan er ook voor kiezen om deel te nemen aan de verkiezing met een zogenoemde blanco lijst. In dat geval staat er alleen een nummer boven de lijst van de partij op het stembiljet en geen naam.

2.9 Wijzigen registratie

Een politieke groepering waarvan de aanduiding is ingeschreven in het register, kan schriftelijk een verzoek tot wijziging van deze aanduiding indienen bij het centraal stembureau. Hiervoor moet het formulier voor een registratieverzoek worden gebruikt (zie 2.1). Voor een wijziging hoeft géén waarborgsom worden betaald

3 KANDIDAATSTELLING

Op **30 januari 2023** moeten de kandidatenlijsten tussen 09.00 en 17.00 uur worden ingeleverd op het Waterschapskantoor van waterschap Hollandse Delta, Handelsweg 100 te Ridderkerk. De persoon, die de lijst inlevert, dient kiesgerechtigd te zijn tot deelneming aan de verkiezingen op 15 maart 2023, dus woonachtig te zijn in het gebied van Hollandse Delta. Op de lijst moet minimaal één en mogen maximaal 50 kandidaten worden vermeld.

3.1 Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV)

Voor de inlevering van de kandidatenlijsten kunnen de politieke partijen straks gebruik maken van de Ondersteunende Software Verkiezingen, ofwel OSV. In dit systeem worden de gegevens van de politieke partijen, de deelnemende kandidaten en de uitslag verwerkt. De politieke partijen worden verzocht om bij het aanleveren van de gegevens voor de kandidatenlijsten ook gebruik te maken van OSV.

Voor instructie over de verkiezingssoftware (OSV), die gebruikt wordt om politieke partijen officieel aan te melden, is een korte, schriftelijke instructie beschikbaar. Vanuit de Unie worden nog aparte bijeenkomsten georganiseerd (op een nog nader te bepalen moment). Eventuele vragen kunnen ook via het waterschap gesteld worden.

3.2 (Voorcontrole) kandidaatstelling

Om de inlevering van de kandidatenlijsten op 30 januari 2023 zo soepel mogelijk te laten verlopen, verzoeken wij u in de week van 16- 20 januari 2023 de lijsten en alle bijbehorende documenten te laten beoordelen op mogelijke verzuimen. Wanneer u gebruik maakt van de voorcontrole, bent u wel nog steeds verplicht de kandidatenlijst op de dag van de kandidaatstelling op 30 januari tussen 09.00 en 17.00 uur officieel in te dienen.

U kunt voor de voorcontrole een afspraak maken met het projectteam Waterschapsverkiezingen, via e-mail: waterschapsverkiezingen@wshd.nl

Advies: Van iedere kandidaat die nog geen zitting heeft in het algemeen bestuur moet een kopie van een op 30 januari 2023 geldig identiteitsdocument worden overlegd. Dit betreft de voor- en achterzijde van de houderpagina van het identiteitsdocument (paspoort, identiteitskaart of rijbewijs). Handig is om van alle kandidaten deze documenten te verzamelen voorafgaand aan het invoeren in OSV. Hiermee wordt voorkomen dat er onjuiste gegevens worden vermeld.

3.3 Verklaring van instemming

Van iedere kandidaat die voorkomt op de kandidatenlijst moet een schriftelijke verklaring worden overlegd dat hij/zij instemt met de kandidaatstelling op de betreffende lijst. Deze verklaring kan achteraf niet worden ingetrokken. De kandidaten op deze verklaring worden hierbij in dezelfde volgorde overgenomen als op de kandidatenlijst (gebeurt vanuit OSV). Iedere kandidaat die geen zitting heeft in het algemeen bestuur moet een kopie van een geldig identiteitsbewijs overleggen. Ontbreekt dit geldige identiteitsbewijs dan wordt de kandidatuur door het centraal stembureau, na verzuimprocedure (op 3 februari 2023) definitief geschrapt.

3.4 Verklaring van ondersteuning

Alle groeperingen die géén zitting hebben in het algemeen bestuur en meedoen aan de verkiezingen voor de waterschapverkiezing moeten ten minste **30 schriftelijke verklaringen van**

kiezers overleggen dat zij de lijst ondersteunen. De kiezer is verplicht deze verklaring in persoon af te leggen en moet zich legitimeren aan de balie in het gemeentehuis. Dit mag een kandidaat zijn, mits deze inwoner is van het waterschap Hollandse Delta.

Het afleggen van de ondersteuningsverklaringen kan van 16 januari 2023 tot en met 30 januari 2023 in de gemeentehuizen van Albrandswaard, Barendrecht, Dordrecht, Goeree-Overflakkee, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Voorne aan Zee en Zwijndrecht. Voorwaarde is dat de ondersteuner als kiezer geregistreerd staat voor het waterschap Hollandse Delta. Op deze verklaringen worden de kandidaten op dezelfde wijze en volgorde overgenomen als op de kandidatenlijst. De verklaring kan niet worden ingetrokken. Het is niet toegestaan meer dan één verklaring af te leggen.

3.5 Overzicht van de te overleggen stukken bij de kandidaatstelling

- een kandidatenlijst (model H1);
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/15/model-h-1-kandidatenlijst>
- een verklaring van de gemachtigde van een politieke groepering waarin de bevoegdheid wordt verleend aan de inleveraar om boven deze lijst de aanduiding van de groepering te plaatsen zoals deze geregistreerd is (model H3-1 of H3-2);
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/15/model-h-3-1-machtiging-om-aanduiding-boven-kandidatenlijst-te-plaatsen>
- een verklaring van instemming van iedere kandidaat met de kandidaatstelling (model H9);
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/15/model-h-9-instemmingsverklaring>
- kopie van een geldig identiteitsbewijs van iedere kandidaat en van de inleveraar van de lijst;

Voor groeperingen die géén zitting hebben in het algemeen bestuur geldt bovendien:

- ten minste 30 ondersteuningsverklaringen (model H4);
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/08/19/model-h-4-ondersteuningsverklaring>
- verklaring van de ontvangen waarborgsom (model H14)(zie 3.6).
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/15/model-h-12-betalingsbewijs-waarborgsom-bij-kandidaatstelling>

3.6 Waarborgsom kandidaatstelling

Voor groeperingen die géén zitting hebben in het algemeen bestuur geldt dat bij het inleveren van de kandidatenlijst een waarborgsom moet worden gestort. De waarborgsom van € 225,00 moet uiterlijk op 16 januari 2023 zijn ontvangen. De waarborgsom wordt niet teruggegeven als het stemcijfer lager dan 75% van de kiesdeler is en aan de desbetreffende groepering geen zetel is toegewezen. Partijen krijgen de waarborgsom terug als zij bij de verkiezingen geen geldige kandidatenlijst inleveren.

De waarborgsom kan worden overgemaakt op rekeningnummer **NL 72 NWAB 06 36 75 35 73**, onder vermelding van:

- waarborgsom kandidaatstelling waterschapsverkiezing Hollandse Delta
- naam van de politieke partij

Als het bedrag op de rekening staat, wordt een bewijs van betaling afgegeven. Dit is één van de stukken die overlegd moet worden voor de kandidaatstelling.

3.7 Zittingen centraal stembureau

Op dinsdag 31 januari 2023 om 16.00 uur beoordeelt het centraal stembureau in een **besloten** zitting de ingeleverde lijsten. Bij het ontbreken van essentiële documenten wordt de inleveraar van de stukken hiervan op de hoogte gesteld. Deze inleveraar krijgt nog twee dagen de gelegenheid de verzuimen te herstellen. Dat is op woensdag 1 en donderdag 2 februari van 9.00- 17.00 uur.

Op vrijdag 3 februari 2023 stelt het centraal stembureau in een **openbare** zitting om 17.00 uur de lijsten definitief vast. **De plaats waar de zittingen gehouden worden, worden tijdig bekend gemaakt.**

Niet opgeloste verzuimen kunnen gevolgen hebben voor een individuele kandidaat of de lijst.

Het ontbreken van een geldige legitimatie betekent schrapping van de kandidaat.

Het ontbreken van voldoende ondersteuningsverklaringen betekent geen deelname van de groepering.

Aansluitend worden in de zitting van het centraal stembureau ook de lijstnummers (zie 2.4) vastgesteld. Iedere belanghebbende kan daarna tot uiterlijk 7 februari 2023 beroep instellen bij de Raad van State afdeling Bestuursrechtspraak.

Dit beroep heeft geen betrekking op de nummering van de lijsten.

3.8 Nummering kandidatenlijsten

De nummering van de lijsten is gebaseerd op artikel I14 van de Kieswet.

Als eerste worden genummerd die lijsten met een aanduiding die bij de laatst gehouden verkiezing van het algemeen bestuur één of meer zetels hebben behaald. De volgorde wordt bepaald door het aantal behaalde stemmen. De lijst met het hoogste aantal stemmen krijgt lijstnummer 1.

Alle overige lijsten worden, indien noodzakelijk, geloot.

4 UITSLAG

Op donderdag 16 maart 2023 worden alle voorlopige uitslagen op partijniveau gepresenteerd. De wijze waarop en het tijdstip worden nog bekend gemaakt. In verband met de verwerking van de processen-verbaal, de berekening van de kiesdeler, wordt op donderdag 23 maart 2023 de uitslag op kandidaatsniveau bekend gemaakt. Deze definitieve uitslag wordt vastgesteld tijdens de openbare zitting van het hoofd- en centraal stembureau op die donderdag om 10.00 uur.

4.1 Zetelverdeling¹

De nieuwe Verenigde Vergadering bestaat uit 30 leden. Bij de verkiezing voor de categorie Ingezetenen worden 21 leden gekozen. Bij de berekening van restzetels wordt uitgegaan van het grootste gemiddelde.

Een toelichting op de zetelverdeling volgt op een later moment.

Voor meer informatie hierover kunt u ook terecht op www.kiesraad.nl.

---

¹ Op 31 mei 2022 werd in de Tweede Kamer gestemd over het initiatiefwetsvoorstel van GroenLinks en D66 over de geborgde zetels bij de waterschappen. Behandeling en stemming van het initiatiefvoorstel via de Eerste Kamer is het vervolg. Mocht in de loop van het verkiezingsproces blijken, dat er wijziging in het aantal zetels voor ingezetenen ontstaat zal dit gevolgen hebben voor de zetelverdeling.

5 COMMUNICATIE

Informatie over de verkiezingen voor de politieke partijen en de inwoners wordt gepubliceerd op de website van waterschap Hollandse Delta via: www.wshd.nl/waterschapsverkiezingen-2023. Ook via (social) media worden belangstellenden geïnformeerd.

5.1 Verkiezingsborden

De locaties waar de verkiezingsborden komen te staan worden op de website vermeld. De huidige wijze van publiceren verschilt per gemeente. Dit varieert van zelf op locatie plakken, centraal plakken bij de gemeente of digitaal aanleveren van uw poster. Onderzocht wordt welke wijze van publicatie voor de verkiezingen in maart aangeboden gaat worden.

Het gebruik van driehoeksborden of sandwichborden is ook per gemeente verschillend geregeld. Informeert u naar de mogelijkheden bij de gemeente.

5.2 Stemhulp Mijn Stem

Om onze inwoners te helpen met het maken van een keuze komt er ook bij deze verkiezingen een stemhulp, genaamd 'Mijn Stem' beschikbaar. Deze landelijke stemhulp met regionale invulling wordt begeleid door Citisens.

Samen met dit bureau bepalen de partijen welke stellingen in de stemhulp opgenomen worden. Als partij bent u zelf verantwoordelijk voor het invullen van uw partijprogramma en beantwoording van de stellingen.

Als waterschap zullen wij hierbij faciliterend optreden.
Het proces is als volgt (onder voorbehoud)

5.3 Partij-informatie via WSHD

Via een aantal middelen wordt aan partijen de mogelijkheid geboden om hun informatie te delen over hun partij. Dit gebeurt op neutrale wijze en wordt aan alle partijen aangeboden.

- Website www.wshd.nl/waterschapsverkiezingen-2023
Op deze themapagina komt een onderdeel waarbij alle partijen worden genoemd en de gelegenheid krijgen om in een paar regels hun partij toe te lichten.
Meer informatie hierover volgt begin januari.
Deadline voor aanleveren van informatie is vrijdag 3 februari.
- Informatiepagina's in h-a-h-bladen
In de week van 27 februari of 6 maart zullen 2 full-colourpagina's geplaatst worden met een overzicht van alle partijen/lijsten met hun lijsttrekkers-informatie en een korte toelichting van de standpunten van de partij in lokale kranten.
Meer informatie hierover volgt begin januari.
Deadline voor aanleveren van informatie is vrijdag 3 februari.
- Uitslagen
Wij verwachten dat voorlopige uitslagen op partijniveau, op 16 maart gepresenteerd worden. De wijze waarop en het tijdstip worden nog bekend gemaakt.
Op 23 maart 2023 om 10.00 uur wordt de definitieve uitslag op kandidaatsniveau vastgesteld tijdens de openbare zitting van het hoofd- en centraal stembureau.

5.4 Opkomstbevorderende campagne

Het waterschap organiseert een enthousiasmerende campagne om de opkomst naar de verkiezingen te bevorderen. Dit doen wij door het werk van het waterschap centraal te stellen en te laten zien dat het waterschapswerk ertoe doet en met de oproep 'ga stemmen'. In ieder geval wordt uw aanwezigheid op prijs gesteld bij een aantal bijeenkomsten. De data en tijdstippen hiervoor worden op een later tijdstip nog in deze brochure vermeld.

6 KALENDER

Wat	:	Wanneer
OSV informatie	:	(volgt zo spoedig mogelijk)
Betaling waarborgsom registratie	:	Uiterlijk 19 december 2022
Laatste dag indienen verzoeken registratie aanduidingen	:	19 december 2022
Afleggen ondersteuningsverklaringen	:	16 januari tot en met 30 januari 2023
Voorcontrole kandidaatstelling	:	in de week van 16 -20 januari 2023
Betaling waarborgsom kandidatenlijst	:	Uiterlijk 16 januari 2023
	:	
Indienen kandidatenlijsten	:	30 januari 2023 tussen 9.00 en 17.00 uur
Onderzoek kandidatenlijsten	:	31 januari 2023 16.00 uur besloten zitting centraal stembureau
Herstel verzuimen	:	1 en 2 februari 2023 9.00 – 17.00 uur
Definitieve vaststelling kandidatenlijst en lijstnummering door centraal stembureau	:	3 februari 2023 om 17.00 uur openbare zitting centraal stembureau
Dag van de stemming	:	15 maart 2023
Uitslagen bijeenkomst	:	16 maart 2023 (plaats en tijdstip volgen nog)
Vaststelling definitieve uitslag door centraal stembureau	:	23 maart 2023 om 10.00 uur openbare zitting centraal stembureau
Onderzoek geloofsbrieven	:	28 maart 2023
Eerste zitting nieuw algemeen bestuur	:	29 maart 2023

7 Vragen en contactgegevens

Mocht u nog vragen hebben over de waterschapsverkiezing, dan kunt u contact opnemen met het projectteam Verkiezingen.

Wij ontvangen graag uw contactgegevens, zodat wij bij nieuwe ontwikkelingen u ook persoonlijk kunnen benaderen.

Mail naar:

waterschapsverkiezingen@wshd.nl

of neem contact op met:

- Ruud Heemskerk, algemeen projectleider : 06 - 531 22 886
Corné Haag, projectleider intern : 06 - 205 70 822